Coordination

KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 25e februari 1975 door de Minister van Economische Zaken verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet "houdende instelling van een register van erkende octrooigemachtigden", heeft de 15e mei 1975 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Affaires économiques, le 25 février 1975, d'une demande d'avis sur un projet de loi "créant un registre des mandataires agréés en matière de brevets d'invention", a donné le 15 mai 1975 l'avis suivant :

I. DOEL VAN HET ONTWERP VAN WET.

Het "Verdrag tot invoering van een Europees stelsel van octrooiverlening", ondertekend te München op 5 oktober 1973, voorziet met het oog op de inschrijving op de lijst van erkende octrooigemachtigden in het toekomstig Europees octrooibureau (artikel 163 (1), c) : "dat gedurende de overgangsperiode waarvan de duur door de beheerraad wordt bepaald, op de lijst der erkende gemachtigden zal kunnen worden ingeschreven elke fysische persoon die gemachtigd is inzake uitvindingsoctrooien fysische en rechtspersonen te vertegenwoordigen voor de centrale dienst voor nijverheidseigendom van het verdragsluitend land op wiens grondgebied deze persoon zijn beroep uitoefent of als bediende werkzaam is".

Van gemachtigden om inzake octrooien namens derden op te treden, wordt in artikel 17 van de wet van 11 oktober 1919 houdende regeling van sommige vraagstukken inzake nijverheidseigendom gewag gemaakt waar gesteld wordt dat : "elke beroepsgemachtigde die zich zou hebben schuldig gemaakt aan zware fouten in de uitoefening van zijn beroep, door de Minister van Economische Zaken zal kunnen worden uitgesloten van het recht, in deze hoedanigheid, octrooiaanvragen in te dienen".

De Belgische wetgeving vereist echter niet dat deze personen zouden zijn erkend.

Te dien einde wordt met het oog op de inwerkingtreding van dé door het Verdrag gestelde bepaling door het ontwerp van wet een register van erkende octrooigemachtigden ingesteld.

.../...

II. INHOUD VAN HET ONTWERP VAN WET.

Het ontwerp bepaalt hoe voor de Dienst voor handels- en nijverheidseigendom kan worden opgetreden (artikel 3). Het stelt een register van erkende octrooigemachtigden in (artikel 1) en bepaalt de voorwaarden van erkenning (artikel 2), van inschrijving (artikel 5), van weglating en doorhaling uit het register (artikel 7).

Tevens wordt een adviserende commissie ingesteld belast met :

1° het nagaan of aan de voor erkenning gestelde voorwaarden is voldaan,

2° het afnemen van een voor de erkenning vereiste proef (artikel 4),

3° het uitbrengen van een advies in verband met de door de Minister van Economische Zaken te nemen beslissingen van weglating en doorhaling uit het register.

Bovendien wordt in een overgangsbepaling voorzien voor de erkenning van de gevestigde octrooigemachtigden en van hun bevoegde medewerkers. Deze materie wordt door artikel 6 geregeld. Door dit artikel worden twee tijdelijke commissies, een Nederlandstalige en een Franstalige, ingesteld, die een andere samenstelling dan de erkenningscommissie hebben en die zijn belast met het nagaan of aan de voor de inschrijving van de betrokken personen gestelde voorwaarden is voldaan (§ 2).

.../...

Artikel 17 van de wet van 11 oktober 1919, hoger vermeld, dat door het gestelde in artikel 7 van het ontwerp (weglating en doorhaling) overbodig wordt, wordt door artikel 11 opgeheven.

Ten slotte wordt de inwerkingtreding (artikel 12) op een verschillende manier geregeld :

a) treden onmiddellijk bij de publikatie in werking, de bepalingen : 1. houdende instelling van een register,
2. de voor de gevestigden voorziene overgangsbepaling;

b) de overige bepalingen zullen in werking treden op bij koninklijke besluiten te bepalen tijdstippen.

III. ALGEMENE OPMERKINGEN.

A. Weerslag van het ontwerp op het koninklijk besluit nr. 22 van 24 oktober 1934 bevattende voor sommige veroordeelden ontzetting tot deelname aan het beheer van en het toezicht op sommige vennootschappen.

De in artikel 2, § 1, 3°, van het ontwerp aangegeven voorwaarde om als octrooigemachtigde te worden erkend, namelijk niet te zijn veroordeeld wegens een van de misdrijven vermeld in het koninklijk besluit nr. 22 van 24 oktober 1934, vergt een aanpassing van dit besluit. Men lasse bijgevolg in artikel 1 van dit besluit na de woorden "... omschreven bedrijvig-

.../...

heid van een depositobank ..." volgende woorden in : "... noch de bij de wet van ... omschreven bedrijvigheid van octrooigemachtigde".

B. Indeling van het ontwerp.

De tekst van sommige artikelen is zeer lang en dient in afzonderlijke artikelen te worden gesplitst.

Artikel 3 bevat een bepaling waarbij wordt gesteld hoe voor de Dienst voor de handels- en nijverheidseigendom dient te worden opgetreden.

Deze bepaling zou logischerwijze aan de andere bepalingen van het ontwerp die over de erkenning handelen, dienen vooraf te gaan en samen met het laatste lid van § 3 van artikel 2 artikel 1 vormen.

De aan het einde van het advies voor het ontwerp voorgestelde tekst houdt met deze opmerkingen alsmede met de naar aanleiding van de bespreking der artikelen gemaakte opmerkingen en andere welke louter de vorm betreffen en geen verder commentaar behoeven, rekening.

IV. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING.

Artikel 1.

In de Franse tekst schrijve men "au registre" in plaats van "sur le registre".

.../...

Artikel 2.

Dit artikel bepaalt de voorwaarden waaraan dient te worden voldaan om in het register te worden ingeschreven.

Met betrekking tot de onder het 5° van dit artikel voorkomende bepaling kan worden opgemerkt dat deze kan worden beperkt tot het stellen van een beginsel waarvan de Koning de nadere regelen bepaalt. Deze bepaling wordt onder het 6° van de voor dit artikel voorgestelde tekst opgenomen.

Onder het 6° wordt in het ontwerp als voorwaarde gesteld dat de betrokkene, die in het bezit is van een diploma en de nodige praktijk heeft verworven, zoals aangegeven in het 4° en het 5°, bovendien een proef dient af te leggen ten laatste twee jaar na de uitoefening van die aktiviteit.

De Raad van State kan niet voorbijgaan aan de vraag of het opleggen van een dergelijke bijkomende voorwaarde niet als overdreven mag worden beschouwd. Bij wege van voorbeeld kan, met betrekking tot voor de uitoefening van een gelijkaardig beroep af te leggen proeven, worden gewezen op de in artikel 71, 4°, tweede lid, van het Wetboek van koophandel voor de uitoefening van het beroep van wisselagent voorziene vrijstelling van de opgelegde proef, wanneer de gegadigde in het bezit is van bepaalde diploma's welke gelijk kunnen worden gesteld met de door het ontwerp vereiste diploma's.

.../...

Artikel 3.

Naar luid van het laatste lid van § 2 van dit artikel "is van rechtswege nietig elke handeling die bij de Dienst voor de handels- en nijverheidseigendom wordt verricht in strijd met de bepalingen van deze paragraaf".

Voor de handelingen die maar met de medewerking van de Dienst voor handels- en nijverheidseigendom kunnen worden verricht, lijkt het meer aangewezen te voorzien in een sanktie van niet-ontvankelijkheid van het verzoek. Voor andere handelingen is de invoering van de sanktie van nietigheid verantwoordbaar, sanktie uiteraard beperkt tot de handelingen die, binnen de grenzen van het ontwerp, ten overstaan van de Dienst worden verricht.

De door de Raad van State aan het einde van het advies voorgestelde tekst houdt met deze opmerking rekening.

Artikel 4.

Dit artikel stelt een commissie voor erkenning van octrooigemachtigden in.

In het eerste lid worden de taken van de commissie opgesomd; zij zijn :

.../...

1° het nagaan of aan de materiële voorwaarden vereist door artikel 3, § 1, 1° tot 6°, is voldaan en het uitbrengen van een advies in verband hiermede;

2° het afnemen van de in het 7° bedoelde proef.

De derde door het ontwerp aan de commissie opgelegde taak, waarvan sprake in artikel 7, namelijk het uitbrengen van een advies in geval van weglating of doorhaling uit het register, dient hier eveneens te worden vermeld.

Wat de vorm betreft, zou dit artikel dat zeer lang is, bovendien in afzonderlijke artikelen dienen te worden onderverdeeld.

Artikel 5.

Dit artikel stelt in § 1 dat, indien de aanvrager de voorwaarden in artikel 2 bepaald vervult - vereisten van toelaatbaarheid en slagen in de proef -, de Minister hem op het register doet inschrijven. Dit lijkt, indien beide voorwaarden zijn gevuld, op een verplichting tot inschrijving te wijzen.

In § 2 wordt bepaald dat de ministeriële beslissing die strijdig is met het advies van de commissie, dient te worden gemotiveerd.

Zoals de tekst is gesteld, lijkt een met het advies van de commissie strijdige ministeriële beslis-

.../...

sing slechts mogelijk indien de Minister van oordeel zou zijn dat de medegedeelde gegevens niet met de werkelijkheid stroken.

De gemachtigde ambtenaar heeft desomtrent toegelicht dat alleen deze elementen - dus met uitsluiting van het resultaat van de proef - aan de appreciatie van de Minister zullen worden onderworpen. De tekst zou dit tot uiting moeten brengen.

Artikel 6.

Het artikel bevat bepalingen in verband met het overgangsstelsel voor de gevestigden.

Enerzijds stelt het in § 1 de voorwaarden vast om van het overgangsstelsel te genieten.

Anderzijds wordt in § 2 bepaald dat twee tijdelijke commissies de aanvragen zullen behandelen.

De Raad van State ziet niet in waarom voor het behandelen van deze aanvragen de betrokken commissies op een andere wijze zouden zijn samengesteld dan als bepaald voor het definitief erkenningssysteem. Er wordt dus aangeraden hier eveneens in één enkele commissie, bestaande uit twee afdelingen, te voorzien.

.../...

Artikelen 7 en 8.

Artikel 7 bevat bepalingen waarin de gevallen van weglating en doorhaling uit het register worden geregeld.

Het zou in twee afzonderlijke artikelen waarvan het ene de weglating en het andere de doorhaling regelen, dienen te worden gesplitst.

Artikel 8 bevat eveneens een bepaling in verband met de weglating, op verzoek van de betrokkene, uit het register.

Het zou aan de hierboven vermelde bepalingen dienen vooraf te gaan.

Wat de door het ontwerp voor de weglating opgesomde gevallen betreft, schijnen deze de mogelijkheid van een definitieve weglating uit te sluiten. Het in dit verband gemaakte onderscheid dient dus te vervallen.

Artikel 12.

Zoals hoger in het inleidend gedeelte aangemerkt, regelt dit artikel de inwerkingtreding van het ontwerp op twee verschillende manieren.

Wat de onmiddellijke inwerkingtreding van de bepalingen waarbij het register wordt ingesteld en waarbij het overgangsstelsel voor de erkenning

.../...

wordt geregeld betreft, ziet de Raad van State niet in (tenzij hiervoor een geldige reden kan worden ingeroepen) waarom ter zake van het gebruikelijke stelsel van de inwerkingtreding wordt afgeweken.

V. VOOR DE ARTIKELEN VAN HET ONTWERP VOORGESTELDE TEKST.

"Artikel 1 (tekst van artikel 3 van het ontwerp aangevuld met § 3 van artikel 2).

Bij de Dienst voor handels- en nijverheidseigendom treedt in zaken van uitvindingsoctrooien op : hetzij de octrooiaanvrager zelf, hetzij zijn aangestelde in het bezit van een algemene of een bijzondere volmacht, hetzij een erkend octrooigemachtigde, hetzij een op het tableau van de orde ingeschreven advocaat, hetzij een advocaat van buitenlandse nationaliteit die krachtens de Belgische wet of een internationale overeenkomst zijn beroep in België mag uitoefenen.

Met uitzondering van het depot van een octrooiaanvraag is het beroep op een erkend gemachtigde of op een advocaat, zoals hierboven aangegeven, verplicht voor de natuurlijke personen en rechtspersonen die noch woonplaats, noch zetel, noch werkelijke vestiging in België hebben.

De niet-naleving van dit artikel heeft al naar het geval de niet-ontvankelijkheid van het verzoek of de nietigheid van de handeling tot gevolg.

.../...

Artikel 2 (tekst van artikel 1 van het ontwerp).

Bij de Dienst voor de handels- en nijverheidseigendom van het Ministerie van Economische Zaken wordt een register van de erkende octrooigemachtigden ingesteld.

De Koning bepaalt de vermeldingen die in het register dienen te worden opgenomen alsmede de voorwaarden waarin dit wordt gehouden.

Artikel 3 (tekst van artikel 2 van het ontwerp).

§ 1. Alleen natuurlijke personen kunnen worden ingeschreven in het register. Zij moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

1° Belg zijn en in België woonachtig zijn;

2° minstens 25 jaar oud zijn;

3° niet onbekwaam verklaard zijn of onder gerechtelijk raadsman zijn gesteld;

4° niet in staat van ontzetting zijn als bedoeld in artikelen 31 tot 34 van het Strafwetboek; geen veroordeling in België of in het buitenland hebben opgelopen voor een van de misdrijven vermeld in het koninklijk besluit nr. 22 van 24 oktober 1934 bevattende voor sommige veroordeelden ontzetting tot deelname aan het beheer van en het toezicht op sommige vennootschappen, gewijzigd bij de wetten van 14 maart 1962 en van 16 maart 1972;

5° in het bezit zijn van een Belgisch universitair diploma of diploma van hoger onderwijs van universitair niveau, afgegeven na minstens vier studiejaren, met betrekking tot een wetenschappelijke, technische of juridische discipline.

.../...

De in het buitenland na minstens vier studiejaren afgegeven diploma's in dezelfde discipline worden aanvaard mits hun gelijkwaardigheid vooraf door de bevoegde Belgische overheden werd erkend;

6° een activiteit in verband met uitvindingsoctrooien hebben uitgeoefend waarvan de Koning de duur en de nadere regelen vaststelt.

(7° geslaagd zijn voor een examen, af te leggen voor de in artikel 4 bedoelde commissie ten laatste twee jaar na de activiteit bedoeld in 6° van die paragraaf, over ...)
(onder voorbehoud van de opmerking gemaakt bij de bespreking van artikel 2, 6°, van het ontwerp).

§ 2. Aan de woonplaats- en nationaliteitsvereisten dient niet te worden voldaan door de persoon die daarvan is vrijgesteld, hetzij op grond van een internationaal verdrag, hetzij op grond van een afwijking door de Koning uit hoofde van wederkerigheid toegestaan.

Artikel 4 (herwerkte tekst van het eerste lid van artikel 4).

Bij het Ministerie van Economische Zaken wordt een commissie voor erkenning van octrooigemachtigden ingesteld die tot opdracht heeft :

1° na te gaan of de personen die in het register van erkende octrooigemachtigden wensen te worden ingeschreven, voldoen aan de voorwaarden bepaald in artikel 3, § 1, 1° tot 6°;

(2° het artikel 3, § 1, onder 7° bedoelde examen af te nemen);
(onder voorbehoud van de opmerking gemaakt bij de bespreking van artikel 2, 6°, van het ontwerp);

.../...

3° de Minister van advies te dienen over de door hem te nemen beslissingen tot weglating en doorhaling uit het register.

Artikel 5 (tekst van de derde, vierde en vijfde leden van artikel 4).

De commissie bestaat uit twee afdelingen. De ene behandelt de zaken in de Nederlandse taal, de andere de zaken in de Franse taal.

De Koning bepaalt de samenstelling en de werkwijze van de commissie.

De nodige kredieten worden ingeschreven op de begroting van het Ministerie van Economische Zaken.

Artikel 6 (herwerkte tekst van artikel 5 van het ontwerp).

De aanvraag wordt aan de Minister van Economische Zaken gericht. Deze zendt ze over aan de Commissie, die onverwijld een advies uitbrengt. Het advies wordt samen met het dossier aan de Minister overgemaakt.

Indien de aanvrager de gestelde voorwaarden vervult, doet de Minister hem in het register inschrijven binnen een maand na de ontvangst van het advies.

Indien de aanvrager de voorwaarden niet vervult, verwerpt de Minister de aanvraag binnen dezelfde termijn. In beide gevallen wordt de betrokkene hiervan onverwijld op de hoogste gesteld.

.../...

De beslissingen waarbij de Minister van het advies van de commissie afwijkt en waarbij hij de aanvraag verwerpt, dienen te worden gemotiveerd.

Artikel 7 (tekst van artikel 6 van het ontwerp).

§ 1. Met afwijking van artikel 3 kan elke in België woonachtige natuurlijke persoon die kan bewijzen dat hij in België gewoonlijk en op bevredigende wijze opgetreden is gedurende de vijf jaar die de inwerkingtreding van dit artikel voorafgaan, hetzij in de hoedanigheid van onafhankelijk octrooigemachtigde, hetzij als verantwoordelijk persoon van de octrooidienst van een bedrijf, hetzij als bevoegd medewerker in uitvindingsoctrooien van een van de voornoemde personen, op zijn verzoek en na advies van de commissie bedoeld in paragraaf 2 van dit artikel, door de Minister van Economische Zaken worden ingeschreven in het register, zonder andere inschrijvingsvoorwaarden te moeten vervullen dan deze vermeld onder artikel 3, § 1, 2° tot 4°.

Iedere in België woonachtigde natuurlijke persoon die bewijst gewoonlijk en op bevredigende wijze opgetreden te zijn in het buitenland vóór de inwerkingtreding van dit artikel, hetzij in de hoedanigheid van onafhankelijk octrooigemachtigde erkend door de centrale dienst voor de nijverheidseigendom van een Lid-Staat van de Europese Gemeenschap, hetzij als verantwoordelijk persoon van de octrooidienst van een bedrijf gevestigd in een Lid-Staat, hetzij als bevoegd medewerker inzake uitvingsoctrooien van een van de vorenvermelde personen, kan deze werkzaamheid, alsof zij in België werd uitgeoefend, doen gelden voor een termijn van ten hoogste twee jaar.

.../...

§ 2. Voor het onderzoek van de aanvragen tot inschrijving in het register, ingediend overeenkomstig de vorige paragraaf en voor de duur van dat onderzoek, wordt bij het Ministerie van Economische Zaken een commissie opgericht.

De commissie bestaat uit twee afdelingen. De ene behandelt de zaken in de Nederlandse taal, de andere de zaken in de Franse taal. De Koning bepaalt de samenstelling en de werkwijze van de commissie.

De nodige kredieten worden ingeschreven op de begroting van het Ministerie van Economische Zaken.

§ 3. De aanvraag en de daarop betrekking hebbende dokumenten dienen aan de Minister van Economische Zaken bij een ter post aangetekend schrijven te worden gestuurd, uiterlijk drie maanden na de inwerkingtreding van dit artikel.

Deze zendt ze voor advies over aan de betrokken commissie.

Het advies dient onverwijld, samen met het dossier, aan de Minister te worden gezonden.

Indien de aanvrager de gestelde voorwaarden vervult, doet de minister hem inschrijven in het register binnen een maand na de ontvangst van het advies.

Indien de aanvrager de voorwaarden niet vervult, verwerpt de minister de aanvraag binnen dezelfde termijn. In beide gevallen wordt de betrokkene hiervan onverwijld op de hoogte gesteld.

.../...

De beslissingen waarbij de Minister van het advies van de commissie afwijkt en waarbij hij de aanvraag verwerpt, dienen te worden gemotiveerd.

Artikel 8 (artikel 8 van het ontwerp).

Elke in het register ingeschreven persoon kan de Minister van Economische Zaken verzoeken om de tijdelijke of definitieve weglating van zijn naam uit het register.

Artikel 9 (artikel 7, § 1, van het ontwerp).

Uit het register wordt van ambtswege weggelaten :

1° hij die met toepassing van artikel 6 is ingeschreven indien hij de voorwaarden opgesomd in artikel 3, § 1, 1° en 3° niet meer vervult of zich niet meer kan beroepen op de bepalingen van het internationaal verdrag of op het bestaan van de wederkerigheid als bedoeld in § 2 van dit artikel;

2° hij die met toepassing van artikel 7 is ingeschreven indien hij niet meer in België woonachtig is, onbekwaam is verklaard of onder gerechtelijk raadsman is geplaatst.

Artikel 10 (artikel 7, § 2, van het ontwerp).

In het register wordt doorgehaald :

1° hij die bij zijn aanvraag tot inschrijving of bij een aanvraag tot wijziging van zijn inschrijving wetens documenten heeft voorgelegd of verklaringen heeft afgelegd waarvan de inhoud niet met de werkelijkheid overeenstemt;

2° hij die een veroordeling heeft opgelopen, of het voorwerp is geweest van een maatregel tot ontzetting, als bedoeld in artikel 3, § 1, 4°;

.../...

3° hij die zich schuldig gemaakt heeft aan een zware tekortkoming in de uitoefening van zijn werkzaamheden van vertegenwoordiging in zaken van uitvindingsoctrooien bij de Dienst voor handels- en nijverheidseigendom.

Artikel 11 (artikel 7, § 3, van het ontwerp).

In de gevallen bepaald in de artikelen 9 en 10 wint de Minister vooraf het advies van de erkenningscommissie in.

Deze stelt de belanghebbende bij een ter post aangetekend schrijven, minstens twintig dagen vooraf, in kennis van de vergadering waarop de zaak zal worden behandeld. De betrokkene kan zich laten bijstaan of vertegenwoordigen door een advocaat of door een erkend gemachtigde.

De beslissingen tot weglating en tot doorhaling, alsmede die waarbij de Minister van het advies van de commissie afwijkt, dienen te worden gemotiveerd.

Zij worden onverwijld ter kennis van de betrokkene gebracht.

Artikel 12 (artikel 7, § 3, van het ontwerp).

De weglating van de naam van een persoon uit het register brengt voor die persoon verbod mee vanaf de dag der kennisgeving en voor de duur hiervan de weglating, in zaken van uitvindingsoctrooien bij de Dienst voor handels- en nijverheidseigendom op te treden.

Dit verbod is definitief in geval van doorhaling.

.../...

Artikel 13 (artikel 9 van het ontwerp).

Wanneer een octrooigemachtigde overlijdt kunnen de hem toevertrouwde opdrachten bij de Dienst voor handels- en nijverheidseigendom gedurende één jaar verder worden uitgevoerd door een andere octrooigemachtigde, zonder dat die het bewijs van een mandaat heeft te leveren.

Artikel 14 (artikel 10 van het ontwerp).

Het register van de erkende octrooigemachtigden berust bij de Dienst voor handels- en nijverheidseigendom waar elke belanghebbende er inzage van kan nemen.

De lijst van erkende octrooigemachtigden wordt jaarlijks bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en in de "Verzameling der uitvindingsoctrooien".

Iedere wijziging die zich in de loop van het jaar voordoet, wordt eveneens daarin bekendgemaakt.

Artikel 15 (artikel 11 van het ontwerp).

Artikel 17 van de wet van 11 oktober 1919 houdende regeling van sommige vraagstukken inzake nijverheidseigendom wordt opgeheven.

Artikel 16.-

De artikelen 1, 3 tot 6 en 8 tot 15 treden in werking op een door de Koning te bepalen datum".

I. BUT DU PROJET DE LOI.

La "Convention sur la délivrance de brevets européens" signée à Munich le 5 octobre 1973, dispose en matière d'inscription sur la liste des mandataires agréés au futur Office européen des brevets (article 163 (1), c), que "durant une période transitoire dont le terme est fixé par le conseil d'administration, pourra être inscrite sur la liste des mandataires agréés, toute personne physique qui est habilitée à représenter en matière de brevets d'invention des personnes physiques ou morales devant le service central de la propriété industrielle de l'Etat contractant sur le territoire duquel cette personne exerce ou est employée".

Dans la législation belge, il est question de mandataires agissant au nom de tiers en matière de brevets à l'article 17 de la loi du 11 octobre 1919, réglant certaines questions en matière de propriété industrielle, qui porte : "tout mandataire professionnel qui se serait rendu coupable de fautes graves dans l'exercice de sa profession, pourra être exclu par le Ministre des Affaires économiques du droit de déposer, en cette qualité, des demandes de brevets".

La législation belge n'exige toutefois pas que ces personnes soient agréées.

En vue de l'entrée en vigueur de la disposition susvisée de la Convention, le projet de loi instaure un registre des mandataires agréés en matière de brevets d'invention.

.../...

II. CONTENU DU PROJET DE LOI.

Le projet détermine les modalités selon lesquelles il peut être agi devant le Service de la propriété industrielle et commerciale (article 3). Il instaure un registre des mandataires agréés en matière de brevets d'invention (article 1er) et fixe les conditions d'agréation (article 2), d'inscription (article 5), d'omission et de radiation du registre (article 7).

Il instaure également une commission consultative chargée :

1° de vérifier si les conditions d'agréation sont remplies,

2° de faire subir l'épreuve requise pour l'agréation (article 4),

3° d'émettre un avis sur les décisions d'omission et de radiation que le Ministre des Affaires économiques est appelé à prendre.

En outre, une disposition transitoire prévoit l'agréation des mandataires établis et de leurs collaborateurs qualifiés. Cette matière est réglée par l'article 6, qui institue deux commissions temporaires, l'une d'expression française et l'autre d'expression néerlandaise, dont la composition est différente de celle de la commission d'agréation, et qui sont chargées de vérifier si les conditions fixées pour l'inscription des intéressés sont remplies (§ 2).

.../...

L'article 11 du projet abroge l'article 17 de la loi du 11 octobre 1919 précité, rendu superflu par la disposition de l'article 7 du projet (omission et radiation).

Enfin, l'entrée en vigueur (article 12) est réglée de manière fractionnée :

a) entrent immédiatemment en vigueur, à la date de la publication de la loi : 1. les dispositions instituant un registre,

2. la disposition transitoire prévue pour les mandataires établis;

b) les autres dispositions entreront en vigueur aux dates fixées par des arrêtés royaux.

III. OBSERVATIONS GENERALES.

A. Répercussions du projet sur l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934 portant interdiction, pour certains condamnés, de participer à l'administration et à la surveillance de certaines sociétés.

La condition à laquelle l'article 2, § 1er, 3°, du projet subordonne l'agréation de mandataire en matière de brevets d'invention -c'est-à-dire n'avoir subi aucune condamnation pour l'une des infractions spécifiées à l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934- requiert une adaptation dudit arrêté. A cet effet, il y a lieu d'insérer, dans l'article 1er de cet arrêté, après les mots "ou l'activité de banque de dépôt définie..." les mots " ... ni l'activité de mandataire en matière de brevets d'invention définie par la loi du ...".

.../...

B. Division du projet.

Certains articles sont très longs et devraient être scindés.

La disposition de l'article 3, qui détermine les modalités d'action devant le Service de la propriété industrielle et commerciale, devrait logiquement précéder les autres dispositions du projet, qui ont trait à l'agréation, et former, avec le dernier alinéa du § 3 de l'article 2, l'article 1er du projet.

Le texte proposé à la fin du présent avis tient compte de ces observations, de celles qui seront formulées lors de l'examen des articles et de certains autres, de pure forme, qui ne nécessitent pas de commentaire.

IV. EXAMEN DES ARTICLES.

Article 1er.

Dans le texte français, il y a lieu d'écrire "au registre" au lieu de "sur le registre".

Article 2.

Cet article fixe les conditions d'inscription au registre.

.../...

La disposition du 5° de cet article, pourrait se borner à énoncer une règle de principe, dont le Roi déterminerait les modalités. Cette disposition figure au 6° du texte proposé pour cet article.

Le projet prévoit sous 6° que l'intéressé, titulaire d'un diplôme et possédant la pratique nécessaire, comme il est dit aux 4° et 5°, doit en outre subir une épreuve au plus tard deux ans après avoir exercé cette activité.

Le Conseil d'Etat ne peut s'empêcher de se demander s'il n'est pas exagéré d'imposer une telle condition supplémentaire. A titre d'exemple, ne peut, en ce qui concerne les épreuves à subir pour exercer une profession similaire, se référer à l'article 71, 4°, alinéa 2, du Code de commerce, qui accorde la dispense de l'examen posé pour la profession d'agent de change lorsque l'intéressé est titulaire de certains diplômes, comparables à ceux qu'exige le projet.

Article 3.

Le dernier alinéa du § 2 de cet article prévoit qu'"est nul de plein droit tout acte accompli auprès du Service de la propriété industrielle et commerciale en contravention des dispositions du présent paragraphe".

En ce qui concerne les actes qui ne peuvent être accomplis qu'avec le concours du Service de la propriété industrielle et commerciale, il s'indiquerait plutôt de prévoir la sanction d'irrecevabilité de la demande. Pour les autres actes, la sanction de la nullité peut se justifier ; elle ne saurait évidemment frapper que les seuls actes effectués devant le Service dans les limites du présent projet.

.../...

Le texte que le Conseil d'Etat propose à la fin du présent avis, tient compte de cette observation.

Article 4.

Cet article institue une commission d'agréation des mandataires en matière de brevets d'invention.

L'alinéa 1er énumère les taches de la commission :

1° examiner si les conditions matérielles exigées par l'article 3, § 1er, 1° à 6°, sont remplies et émettre un avis à ce sujet;

2° faire subir l'épreuve visée au 7°.

Il y aurait lieu de mentionner également ici la troisième tâche que le projet impose à la commission en son article 7, celle d'émettre un avis en cas d'omission ou de radiation du registre.

Pour ce qui est de la forme, cet article, trop long, gagnerait à être scindé en plusieurs article distincts.

Article 5.

Le § 1er, de cet article prévoit que, si le demandeur remplit les conditions prévues à l'article 2 -conditions d'admissibilité et réussite de l'épreuve- le Ministre fait procéder à son inscription au registre, ce qui porte à croire qu'une fois ces deux conditions réunies, il y a obligation d'inscrire le demandeur.

.../...

Le § 2 dispose que la décision ministérielle, si elle est contraire à l'avis de la commission, doit être motivée

Tel que le texte est rédigé, une décision ministérielle contraire à l'avis de la commission ne paraît possible qu'au cas où le Ministre estime que les éléments communiqués ne sont pas conformes à la réalité.

Le fonctionnaire délégué a précisé que ces éléments -à l'exclusion donc du résultat de l'épreuve- seront soumis à l'appréciation du Ministre. Cette intention devrait se dégager du texte.

Article 6.

L'article règle le régime transitoire applicable aux mandataires établis.

D'une part, en son § 1er, il fixe les conditions auxquelles le bénéfice du régime transitoire est subordonné.

Le § 2, d'autre part, prévoit que deux commissions temporaires instruiront les demandes.

Le Conseil d'Etat n'aperçoit pas pourquoi la composition des commissions devrait, pour l'instruction de ces demandes, être différente de celle qui est prévue pour le système définitif d'agréation.

Il se recommande donc de prévoir, ici également, une commission unique, composée de deux sections.

.../...

Articles 7 et 8.

L'article 7 règle les cas d'omission et de radiation du registre.

Cet article devrait être scindé en deux articles distincts, dont l'un réglerait l'omission, et l'autre la radiation.

L'article 8 contient en outre une disposition relative à l'omission du registre demandée par l'intéressé.

Cette disposition devrait précéder les dispositions susvisées.

Les cas d'omission énumérés par le projet paraissent exclure la possibilité d'une omission définitive. La distinction faite à cet égard doit dès lors être abandonnée.

Article 12.

Ainsi qu'il a été observé dans l'introduction, cet article règle l'entrée en vigueur du projet de manière fractionnée.

En ce qui concerne l'entrée en vigueur immédiate des dispositions qui instaurent le registre et qui règlent le régime transitoire d'agréation, le Conseil d'Etat ne voit pas (à moins qu'une raison valable puisse être invoquée) pourquoi il a été dérogé au système habituel d'entrée en vigueur.

.../..

V. PROPOSITION DE TEXTE POUR LES ARTICLES DU PROJET.

"Article 1er. (texte de l'article 3 du projet complété par le § 3 de l'article 2).

En matière de brevets d'invention, peut agir devant le Service de la propriété industrielle et commerciale : soit le demandeur de brevet même, soit son préposé muni d'un pouvoir général ou spécial, soit un mandataire agréé en matière de brevets d'invention, soit un avocat inscrit au tableau de l'ordre, soit un avocat de nationalité étrangère admis à exercer sa profession en Belgique en vertu de la loi belge ou d'une convention internationale.

Sauf pour le dépôt d'une demande de brevet d'invention, le recours à un mandataire agréé ou à un avocat est obligatoire pour toute personne physique ou morale qui ne possède ni domicile, ni siège, ni établissement effectif en Belgique.

L'inobservation du présent article entraîne, selon le cas, l'irrecevabilité de la demande ou la nullité de l'acte.

Article 2. (texte de l'article 1er du projet)

Il est créé au Service de la propriété industrielle et commerciale du Ministère des Affaires économiques un registre des mandataires agréés en matière de brevets d'invention.

Le Roi détermine les mentions qui doivent figurer au registre ainsi que les modalités de la tenue de celui-ci.

.../...

Article 3 (texte de l'article 2 du projet).

§ 1er. Seules les personnes physiques peuvent être inscrites au registre. Elles doivent remplir les conditions suivantes :

1° être belges et être domiciliées en Belgique;

2° être agées d'au moins 25 ans;

3° ne pas être interdites ou placées sous conseil judiciaire;

4° ne pas se trouver en état d'interdiction au sens des articles 31 à 34 du Code pénal; n'avoir subi aucune condamnation en Belgique ou à l'étranger, pour l'une des infractions spécifiées à l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934 portant interdiction, pour certains condamnés de participer à l'administration et à la surveillance de certaines sociétés, modifié par les lois du 14 mars 1962 et du 16 mars 1972;

5° être titulaires d'un diplôme universitaire belge ou d'un diplôme d'enseignement supérieur de niveau universitaire belge, délivré après quatre années d'études au moins dans une discipline scientifique, technique ou juridique.

Les diplômes délivrés à l'étranger après quatre années d'études au moins, dans les mêmes disciplines, sont autorisés à la condition que leur équivalence ait été préalablement reconnue par les autorités belges compétentes;

6° avoir exercé une activité en matière de brevets d'invention pendant une durée et selon des modalités fixées par le Roi;

(7° avoir subi avec succès une épreuve devant la commission visée à l'article 4 au plus tard deux ans après la cessation de l'activité visée au 6° du présent paragraphe, sur la matière ...) (Sous réserve de l'observation formulée lors de l'examen de l'article 2, 6°, du projet).

.../...

§ 2. Ne doit pas remplir les conditions de domicile et de nationalité, la personne qui en est dispensée soit en vertu d'une convention internationale, soit en vertu d'une dérogation accordée par le Roi pour cause de réciprocité.

Article 4 (texte remanié de l'alinéa 1er de l'article 4).

Il est institué auprès du Ministère des Affaires économiques une Commission d'agréation des mandataires en matière de brevets d'invention qui a pour tâches :

1° d'examiner si les personnes désireuses d'être inscrites au registre des mandataires agréés en matière de brevets d'invention remplissent les conditions prévues par l'article 3, § 1er, 1° à 6°;

(2° de faire subir l'épreuve visée à l'article 3, § 1er, 7°;) (sous réserve de l'observation formulée lors de l'examen de l'article 2, 6°, du projet);

3° de donner au Ministre un avis sur les décisions qu'il est appelé à prendre en matière d'omission et de radiation du registre.

Article 5 (texte des alinéas 3, 4 et 5 de l'article 4).

La commission comprend deux sections. L'une statue en langue française, l'autre en langue néerlandaise.

Le Roi règle la composition et le fonctionnement de la commission.

Les crédits nécessaires sont inscrits au budget du Ministère des Affaires économiques.

.../...

Article 6 (texte remanié de l'article 5 du projet).

La demande est adressée au Ministre des Affaires économiques. Celui-ci la transmet à la Commission, qui émet un avis sans retard. L'avis est transmis au Ministre en même temps que le dossier.

Si le demandeur remplit les conditions requises, le Ministre fait procéder à son inscription au registre dans le mois qui suit la réception de l'avis.

Si le demandeur ne remplit pas ces conditions le Ministre rejette la demande dans le même délai. Dans les deux cas, le Ministre en informe l'intéressé sans retard.

Les décisions par lesquelles le Ministre déroge à l'avis de la commission et celles par lesquelles il rejette la demande doivent être motivées.

Article 7 (texte de l'article 6 du projet).

§ 1er. Par dérogation à l'article 3, toute personne physique domiciliée en Belgique qui prouvera avoir agi en Belgique d'une manière habituelle et satisfaisante, durant les cinq années précédant l'entrée en vigueur du présent article, en qualité soit de mandataire indépendant en matière de brevets d'invention, soit de responsable du service des brevets d'invention d'une entreprise, soit de collaborateur qualifié en matière de brevets d'invention d'une des personnes précitées, pourra, à sa demande et après l'avis de la commission prévue au paragraphe 2 du présent article, être inscrite par le Ministre des Affaires économiques au registre sans avoir à remplir d'autres conditions d'inscription que celles prévues à l'article 3, § 1er, 2° à 4°.

.../...

Toute personne physique domiciliée en Belgique qui prouve avoir agi d'une manière habituelle et satisfaisante à l'étranger, avant l'entrée en vigueur du présent article, en qualité soit de mandataire indépendant en matière de brevets d'invention agréé par le service central de la propriété industrielle d'un d'un Etat membre de la Communauté économique européenne, soit de responsable du service des brevets d'invention d'une entreprise établie dans l'un des Etats membres, soit de collaborateur qualifié en matière de brevets d'invention d'une des personnes précitées, pourra, à concurrence de deux années au maximum, faire valoir cette activité comme si celle-ci avait été exercée en Belgique.

§ 2. En vue de l'examen des demandes d'inscription au registre introduites en application du paragraphe précédent et pour la durée de cet examen, il est institué une commission auprès du Ministère des Affaires économiques.

La commission comprend deux sections. L'une statue en langue française, l'autre en langue néerlandaise. Le Roi règle la composition et le fonctionnement de la Commission.

Les crédits nécessaires sont inscrits au budget du Ministère des Affaires économiques.

§ 3. La demande ainsi que les documents qui s'y rapportent doivent être envoyés au Ministre des Affaires économiques par lettre recommandée à la poste au plus tard trois mois après l'entrée en vigueur du présent article.

Le Ministre les transmet pour avis à la commission intéressée.

L'avis, accompagné du dossier, doit être transmis au Ministre sans retard.

.../...

Si le demandeur remplit les conditions requises, le Ministre fait procéder à son inscription au registre dans le mois qui suit la réception de l'avis.

Si le demandeur ne remplit pas ces conditions, le Ministre rejette la demande dans le même délai. Dans les deux cas le Ministre en informe l'intéressé sans retard.

Les décisions par lesquelles le Ministre déroge à l'avis de la commission et celles par lesquelles il rejette la demande, doivent être motivées.

Article 8 (article 8 du projet).

Toute personne inscrite au registre peut demander au Ministre que son nom soit omis temporairement ou définitivement du registre.

Article 9 (article 7, § 1er, du projet).

Est omis d'office du registre :

1° celui qui est inscrit au registre en application de l'article 6, s'il ne remplit plus les conditions énumérées à l'article 3, § 1er, 1° et 3°, ou ne peut plus invoquer les dispositions du traité international ou la réciprocité visés au § 2 dudit article;

2° celui qui est inscrit en application de l'article 7, s'il n'est plus domicilié en Belgique, s'il a été interdit ou placé sous conseil judiciaire.

Article 10 (article 7, § 2, du projet).

Est radié du registre :

.../...

1° celui qui, lors de sa demande d'inscription ou d'une demande en modification de son inscription, a volontairement présenté des documents, ou fait des déclarations, dont le contenu ne correspond pas à la réalité;

2° celui qui a subi une condamnation ou a fait l'objet d'une mesure d'interdiction, visées à l'article 3, § 1er, 4°;

3° celui qui s'est rendu coupable d'une faute grave dans l'exercice de ses activités de représentation en matière de brevets d'invention auprès du Service de la propriété industrielle et commerciale.

Article 11. (article 7, § 3, du projet)

Dans les cas visés aux articles 9 et 10, le Ministre demande l'avis préalable de la commission d'agréation.

Celle-ci avise l'intéressé, au moins vingt jours d'avance, par lettre recommandée à la poste, de la séance au cours de laquelle l'affaire sera examinée. L'intéressé peut se faire assister ou représenter par un avocat ou par un mandataire agréé.

Les décisions d'omission et de radiation ainsi que celles par lesquelles le Ministre déroge à l'avis de la commission doivent être motivées.

Elles sont notifiées sans retard à l'intéressé.

.../...

Article 12 (article 7, § 3, du projet).

L'omission du nom d'une d'une personne du registre entraîne pour cette personne, à dater de la notification et pour la durée de l'omission, l'interdiction d'agir en matière de brevets d'invention devant le Service de la propriété industrielle et commerciale.

En cas de radiation, cette interdiction est définitive.

Article 13 (article 9 du projet).

En cas de décès d'un mandataire agréé en matière de brevets d'invention, les missions qui lui étaient confiées peuvent être exécutées auprès du Service de la propriété industrielle et commerciale par un autre mandataire agréé sans que celui-ci doive justifier d'un mandat.

Article 14 (article 10 du projet).

Le registre des mandataires agréés en matière de brevets d'invention est déposé au Service de la propriété industrielle et commerciale, où tout intéressé peut le consulter.

La liste des mandataires agréés en matière de brevets d'invention est publiée annuellement au Moniteur belge et au "Recueil des brevets d'invention".

Toute modification intervenant en cours d'année y est également publiée.

.../...

Article 15 (article 11 du projet).

L'article 17 de la loi du 11 octobre 1919 réglant certaines questions en matière de propriété industrielle, est abrogé.

Article 16.

Les articles 1er, 3 à 6 et 8 à 15 entrent en vigueur à la date fixée par le Roi".

De kamer was samengesteld uit

de Heren : F. LEPAGE, eerste voorzitter,
Messieurs : premier président,

CH. SMOLDERS, staatsraden,
H. COREMANS, conseillers d'Etat,

J. LIMPENS, bijzitters van de afdeling wetgeving,
S. FREDERICQ, assesseurs de la section de législation,

E. VAN VYVE, afdelingsgriffier,
greffier de section,

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. CH. SMOLDERS.
Het verslag werd uitgebracht door Mevr. J. DE KOSTER, auditeur.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

E. VAN VYVE.

La chambre était composée de

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de Mr. CH. SMOLDERS.
Le rapport a été présenté par Mme. J. DE KOSTER, auditeur.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

F. LEPAGE.